

PF 2017



ODBORNÁ SOUTĚŽ ČESKÉ KARTOGRAFICKÉ SPOLEČNOSTI

VYHLÁŠENÍ 19. ROČNÍKU SOUTĚŽE MAPA ROKU

Česká kartografická společnost vyhlašuje 19. ročník odborné kartografické soutěže Mapa roku. Odborná komise zhodnotí přihlášená kartografická díla vydaná v roce 2016 v České republice a určí vítěze ocenění Mapa roku 2016. Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže proběhne tradičně na veletrhu Svět knihy. Uzávěrka pro zaslání produktů je 28. února 2017. Informace o soutěži [ZDE](#)

SOUTĚŽ ČESKÉ KARTOGRAFICKÉ SPOLEČNOSTI

SOUTĚŽ DĚTSKÉ KRESBY BARBARY PETCHENIK

Uzávěrka národního kola soutěže Dětské kresby Barbary Petchenik byla z důvodu velkého zájmu škol posunuta na 31. ledna 2017. Tématem je „We Love Maps“ (Milujeme mapy) a již se sešlo přes 100 obrázků. Více informací je k dispozici [ZDE](#)

V případě, že máte možnost zajistit jakékoliv ceny pro účastníky nebo vítěze soutěže, kontaktujte, prosím, koordinátorku Alenu Vondrákovou (alena.vondrakova@upol.cz). Sponzory loňského ročníku byli: Český úřad zeměměřický a katastrální (pracoviště Zeměměřický úřad Praha), společnosti ARCDATA PRAHA, spol. s r. o., KARTOGRAFIE PRAHA, a. s., Geodézie On Line, spol. s r. o., CLEVER MAPS, a. s. a Katedra geoinformatiky Univerzity Palackého v Olomouci. Díky sponzorům bylo možné ocenit všechny účastníky soutěže drobnými cenami a vítěze pěknými hodnotnými odměnami. Bylo by skvělé, kdyby se totéž podařilo i v letošním ročníku.

PUTOVNÍ VÝSTAVA KOUZLO STARÝCH MAP

O putovní výstavu **Kouzlo starých map** je stále zájem, aktivita proto bude pokračovat i po skončení Mezinárodního roku mapy. K dispozici jsou stále tři sady panelů, a to v Olomouci (Katedra geoinformatiky UP), Brně (Geografický ústav MU) a v Praze (Fakulta stavební ČVUT). V průběhu roku 2016 byly panely vystaveny na mnoha akcích. Pražská sada panelů na Fakultě stavební ČVUT v rámci dne otevřených dveří a následně v atriu jako dlouhodobá expozice, následně byly panely zapůjčeny na SPŠS Plzeň, Gymnázium Nad Alejí, Praha 6, Veletrh Svět knihy, Výstaviště Praha 7, Městské kulturní středisko Tachov, Obec Čestlice, Praha – východ, Podřipské muzeum Roudnice nad Labem, Gymnázium Na Pražačce, Praha 3, Gymnázium Voděradská, Praha 10, Střední zdravotnická škola Ruská, Praha 10, SPŠS Josefa Gočára, Praha 4 a také na Přírodovědeckou fakultu UK v Praze při akci Dny geografie (Mapová sbírka UK). Zájem o vystavování panelů je i na rok 2017. Olomoucká sada panelů byla zapůjčena pro dlouhodobou expozici do Vlastivědného muzea v Olomouci, do UPointu Univerzity Palackého v Olomouci a dále jsou panely zapůjčovány středním školám v regionu, zpravidla s uskutečněním přednášky při příležitosti instalace výstavy. Panely byly vystaveny také jako doprovodný program Konference GIS Esri v ČR v Praze. Dlouhodobě jsou panely využívány také k výuce na Pevnosti poznání v Olomouci.

V případě zájmu o tyto panely nebo přednášku na téma Kouzlo starých map se obraťte na jednotlivé koordinátory nebo si panely přímo zarezervujte. Informace [ZDE](#)



Zdroj: Univerzita Palackého v Olomouci

INFORMACE

ŠESTÝ ROČNÍK STUDENTSKÉ KONFERENCE

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

V GEOINFORMATICE, KARTOGRAFII A DÁLKOVÉM PRŮZKUMU

Šestý ročník studentské konference Digitální technologie v geoinformatice, kartografii a dálkovém průzkumu Země se konal v Praze v úterý 25. 10. 2016. Konferenci, jejíž tradici založil v roce 2011 prof. Veverka, pořádá katedra geomatiky Fakulty stavební ČVUT v Praze ve spolupráci s Kartografií PRAHA a Geodézií On Line, pod záštitou České kartografické společnosti.

Odborná porota vybrala k ocenění příspěvky Prostorová analýza přestupků v Kolíně (Roman Siwek, VŠB-TU Ostrava – 1. místo), Databáze 3D modelů drobných kulturních památek v krajině (Markéta Holá, UJEP Ústí nad Labem – 2. místo) a Tvorba kartografického modelu TM100 z dat DMÚ25 včetně vytvoření procesních modelů generalizace vybraných vrstev (Kateřina Šimková, UNOB Brno – 3. místo).

Sborník rozšířených abstraktů a prezentace příspěvků této odborné akce pro doktorandy i studenty mgr studia jsou dostupné [ZDE](#)

KONFERENCE GIS ESRI V ČR

25. ročník konference GIS Esri v České republice se konal ve dnech 2. a 3. listopadu 2016 v Kongresovém centru Praha. Nejvýznamnějším hostem akce byl zakladatel a prezident společnosti Esri Jack Dangermond, který vystoupil s přednáškou věnovanou významu GIS v reálném světě, zachování udržitelného rozvoje a zapojení GIS při řešení problémů, kterým svět čelí. Tematické zaměření hlavního konferenčního bloku pak bylo veskrze klimatické a hlavní přednášky zazněly od RNDr. Taťány Míkové, RNDr. Radima Tolasze, Ph.D., Mgr. Zdeňka Venery, Ph.D., a prof. Ing. Zdeňka Žaluda, Ph.D.

V rámci doprovodného programu konference byly vystaveny dětské práce ze soutěže Dětské kresby Barbary Petchenik, oceněné v minulém ročníku národního kola. Účastníci mohli zhlédnout také expozici putovní výstavy panelů Kouzlo starých map, čímž se organizátoři připojili k oslavám Mezinárodního roku mapy.

Mezinárodní rok mapy byl zmíněn také v závěrečném bloku konference, kde vystoupil viceprezident Mezinárodní kartografické asociace prof. RNDr. Vít Voženílek, CSc.



Zdroj: FB Konference GIS Esri v ČR, s laskavým svolením ARCDATA PRAHA, s. r. o.

KDYŽ MAPA SLAVÍ NAROZENINY ANEB 300 LET OD VYDÁNÍ MÜLLEROVY MAPY MORAVY

V úterý 15. 11. 2016 proběhla v Muzeu Masarykovy univerzity v Brně slavnostní vernisáž k výstavě „Když mapa slaví narozeniny“ pořádané ve spolupráci s Geografickým ústavem Masarykovy univerzity. Výstava byla věnována významnému jubileu mapy Moravy vojenského inženýra Johanna Christopa Müllera, která v roce 2016 oslavila 300 let od svého prvního vydání.

Vernisáže se zúčastnila řada předních osobností kartografického života společně s představiteli Masarykovy univerzity – prorektorkou pro vnější vztahy doc. PhDr. Mgr. Hanou Svatoňovou, Ph.D. a děkanem Přírodovědecké fakulty doc. RNDr. Jaromírem Leichmannem, Dr. Geografický ústav zastupoval jeho ředitel prof. RNDr. Petr Dobrovolný, CSc., prof. RNDr. Milan Konečný, CSc., doc. RNDr. Petr Kubiček, CSc. a autoři výstavy Mgr. Zdeněk Stachoň, Ph.D. a Mgr. Josef Chrást. Za Českou kartografickou společnost se zúčastnil její předseda doc. Ing. Talhofer Václav, CSc. z brněnské Univerzity obrany a její čestní členové významný historik kartografie doc. RNDr. Milan V. Drápela, CSc. a vojenský kartograf Prof. Ing. František Miklošík, DrSc. Geodetické kruhy reprezentoval RNDr. Ladislav Plánka, CSc.

Průběh vernisáže se nesl v přátelském duchu mnoha živých debat na historická i současná kartografická témata. Pozitivní atmosféru setkání dokreslovaly podvečerní prostory bývalého augustiniánského kláštera a velmi zdařilé architektonické a grafické řešení výstavy v podání Ing. arch. Jany Zdražilové.



Výstava není jen prezentací mapy samotné, ale spíše exkurzem do historie zeměměřičství, kartografické tvorby a reprodukce starých map. Prostorová koncepce výstavy respektuje chronologický vývoj mapového zobrazení Moravy. V předšálí se návštěvníci nejprve seznámí s historií kartografického zobrazení Země a prozkoumají její nejstarší přehledné mapy od vídeňského vzdělance Paula Fabricia (1569), myslitele Jana Amose Komenského (1624) a zeměměřiče Georga Matthäuse Vischera (1692). Vystavené exponáty zpravidla představují věrné kopie málo známých exemplářů map – například úplný výtisk Fabriciovy mapy pochází ze sběratelského atlasu benátského původu Lloyd Triestino z fondu Österreichische Nationalbibliothek ve Vídni. Vischerova mapa je představena v podobě vzácných novotisků brněnského tiskaře Rudolfa Marii Rohrera z konce 19. století. Na jednom místě mohou návštěvníci porovnat kartografické a umělecké zpracování autorsky původních map lišících se ve velikosti i formátu. Slovník historické kartografie umožňuje lépe pochopit terminologická specifika starých a historických map.

Vstupu do hlavního sálu výstavy dominuje na protější stěně zavěšená rukopisná mapa Moravy, kterou nakreslil Johann Christoph Müller jako dar pro císaře Karla VI. Věrná kopie mapy z let 1712–1714, která je uložena ve sbírkách ve vídeňské Österreichische Nationalbibliothek, je vůbec poprvé představena české veřejnosti. Grafické provedení a obsah rukopisné mapy se v mnohém liší od pozdější tištěné verze, zejména pak v bohaté místopisné náplni je ukryto několik přírodních zajímavostí Moravy. Dražanská vrchovina odhaluje Müllerovým objevenou zříceninu hradu Starého Plumlova. Výzdoba kroměřížského zámku pochází z cetechovických mramorových lomů z úpatí Chřibů. Čertovy skály na Valašsku připomínají pověst o vdavkách mlynářovy dcery a čerta nebo Petrovy kameny neblahé čarodějnické procesy na Jesenicku. Jižní a střední Morava je protkána mnoha dnes již neexistujícími barokními aleji lichtenštejnského původu.

Jedinečný rukopisný exemplář vybízí ke srovnání s tištěnou stavovskou mapou a originálními tiskovými deskami, které osvětlují různé fáze vyhotovení staré mapy. U příležitosti významného jubilea rekonstruovali autoři výstavy historické postupy tisku map na příkladu Müllerovy stavovské mapy, která byla po několika staletích znovu vytištěna z původních měděných matric brněnského rytce Johanna Christopa Leidiga. Zcela unikátní projekt dokumentuje poutavý videoklip, který vznikl ve spolupráci se Střední školou umění a designu a Vyšší odbornou školou Brno. S technikou mědirytecckého zpracování map seznamuje video dokument od jednoho z posledních žijících mědirytců pana Rainera Kalnbacha. Zvláštní pozornost je věnována historickým měřickým postupům a přístrojům. Návštěvníkům jsou představeny soudobé měřické příručky a navigační přístroje jako například sextant nebo astronomický kruh. Nejednotnost v tehdy užívaných vzdálenostních jednotkách demonstrují milové ukazatele zasazené v podlaze hlavního sálu, které osvětlují například délkové rozdíly mezi moravskou a českou milí nebo římskou pochodovou a rakouskou poštovní milí.

Různorodý přístup ke kartografii a uměleckému zpracování přibližují ukázky zahraniční produkce Müllerovy mapy z řad německých, francouzských nebo italských nakladatelů. Expozici doplňuje bohatě zdobená mapa olomoucké diecéze a krajské mapy císařského geografa Johanna Baptisty Homanna.

Výstavu oživují mnohé interaktivní prvky, které mají za cíl přiblížit do jisté míry osobitou podobu kartografie 17. a 18. století. O zpestření expozice a rozptýlení návštěvníků se starají zejména mapové kostky, ze kterých je

možné sestavit různá zahraniční vydání Müllerovy mapy, anebo puzzle moravských krajů. Mezi náročnější úkoly patří rozpoznání historických názvů moravských měst nebo porozumění významu latinsky psané legendy mapy. Pro soutěživé jedince je připraven kvíz o ceny v podobě tištěných map.



Výstavu je možné navštívit **každé úterý až neděli od 10:00 do 17:00 do 28. 2. 2017** v prostorách Muzea Masarykovy univerzity na adrese Mendlovo náměstí, 1a Brno (vstup za bazilikou Nanebevzetí Panny Marie).

(autorem příspěvku je Mgr. Bc. Zdeněk Stachoň, Ph.D.)

OSOBNÍ ZPRÁVY

ZEMŘEL PLUKOVNÍK V.V. ING. VLADIMÍR VAHALA, DRSC.

V pátek 18. listopadu 2016 nás navždy opustil čestný člen České kartografické společnosti Vladimír Vahala. Narodil se 12. 2. 1923, ve Starém Jičíně u Nového Jičína. Od mládí projevoval výjimečné nadání pro matematické výpočty, které ho zákonitě přivedlo k oboru zeměměřictví. Po vystudování reálného gymnázia nastoupil jako počtář do triangulační kanceláře ministerstva financí. V době okupace pracoval jako počtář v Zeměměřickém úřadu Čechy a Morava. Po osvobození byl důležitým datem jeho profesní dráhy nástup do Vojenského zeměpisného úřadu v Praze, kde působil v oblasti triangulace. Po dvouročním studiu geodetické školy v Banské Bystrici přešel do nově zřízeného Vojenského topografického ústavu (VTOPÚ) v Dobrušce, jako náčelník oddělení evidence geodetických podkladů.

Další vzdělání zeměměřické povahy získal v období 1953–58 na Vojenské technické akademii v Brně, které ukončil jako jeden z nejlepších studentů v historii školy, se zápisem na desku cti VA. Po ukončení studia zastával až do roku 1960 funkci zástupce náčelníka VTOPÚ. Dalším místem jeho působení v letech 1969 až 1978 bylo topografické oddělení generálního štábu, ve funkci náčelníka vojenské topografické služby (TS) československé lidové armády (ČSLA), včetně zahraničního postgraduálního studia. Svoji vojenskou kariéru ukončil plk. Vahala dnem 1. 7. 1978, kdy odešel, ve svých 55 letech, na vlastní žádost do zálohy.

V roce 1971 obhájil kandidátskou práci, roku 1981 získal nejvyšší vědeckou hodnost doktora věd. Součástí jeho vědecké práce byly četné publikace v odborném tisku a přednášková činnost na katedře geodézie a kartografie



VA v Brně (dnes Universita obrany, katedra vojenské geografie a meteorologie). Působil také jako redaktor Vojenského zeměpisného atlasu, špičkového díla tehdejší československé kartografie.

Jako náčelník vojenské topografické služby podporoval nové technologie. Na jeho návrh bylo založeno Výzkumné středisko 090 (VS 090), které vyvíjelo a zavádělo progresivní technologie zaměřené na automatizaci geodetických výpočtů a kartografických zobrazovacích prací. Z jeho podnětu byl v průběhu sedmdesátých let vyvinut a do armády zaveden automatizovaný kartografický systém AKS DIGIKART.

Čest jeho památce.

(autorem zprávy je prof. Ing. Bohuslav Veverka, DrSc.)

OSOBNÍ ZPRÁVY

ZEMŘELA VÝZNAMNÁ KARTOGRAFKA ING. ZDENA ROULOVÁ

V neděli 4. prosince 20216 zemřela ve věku 79 let čestná členka České kartografické společnosti a hodnotící komise soutěže Mapa roku Ing. Zdena Roulová. Narodila se 14. listopadu 1937. Po absolvování střední školy studovala na Zeměměřické a následně Stavební fakultě ČVUT v Praze zeměměřické inženýrství, specializaci kartografie; toto studium úspěšně absolvovala v roce 1960.

Po krátké praxi v Oblastním ústavu geodézie a kartografie v Liberci přešla v roce 1961 do Kartografického a reprodukčního ústavu v Praze (později Kartografie n. p., Praha, Geodetický a kartografický podnik, s. p. Praha, nyní Kartografie Praha, a. s.). Zde zpočátku pracovala jako sestavitelka a jako technická redaktorka a poté řadu let vykonávala funkci vedoucí technické redakce. Významně se podílela na tvorbě a vydávání edic turistických map a plánů měst, map pro potřebu škol i různých druhů tematických map. Neustálým rozšiřováním svých znalostí v oboru kartografické polygrafie přispěla ke zvyšování kvality výrobků i racionalizaci kartografické a polygrafické výroby a její pracovní činnost byla trvale vysoce uznávána a hodnocena.



Kartografické veřejnosti je známa i jako autorka řady odborných referátů a článků; záslužná byla i její činnost lektorská. Po řadu let byla členkou redakční rady rezortního časopisu Geodetický a kartografický obzor.

Velmi aktivně pracovala i v bývalé Československé vědecko-technické společnosti – Společnosti geodézie a kartografie a po dlouhou dobu byla předsedkyní závodní pobočky ČSVTS Kartografie, n. p. Praha. Za tuto činnost jí bylo v roce 2003 uděleno čestné členství v Kartografické společnosti ČR. Po dlouhou dobu byla i členkou hodnotící komise společnosti každoroční soutěže Mapa roku.

Čest její památce.

(autorem zprávy je doc. Ing. Miroslav Mikšovský, CSc.)

ZAJÍMAVÉ AKCE

Dne **24. února 2017** proběhne pod záštitou České kartografické společnosti tradiční seminář Kartografický den. Tematické zaměření tentokrát bude na ekonomii. Více informací již brzy [ZDE](#)

Redakce:

RNDr. Alena Vondráková, Ph.D. (alena.vondrakova@upol.cz)

Ing. Růžena Zimová, Ph.D. (zimova@fsv.cvut.cz)

doc. Ing. Václav Talhofer, CSc. (vaclav.talhofer@unob.cz)